

SQUARE Vétérans Coloniaux Koloniale Veteranensquare

L'objectif principal avancé pour justifier la mission colonisatrice était de rendre le peuple congolais « civilisé ». Une idée européocentriste qui justifiait la supériorité des Européens, les colons, face au peuple congolais, les colonisés.

FR

Les journées coloniales

Le 9 juillet 1930, le président du Comité local des journées coloniales envoya diverses propositions au bourgmestre d'Andelrecht pour commémorer les « pionniers » de l'œuvre coloniale dite civilisatrice et décrite comme philanthropique.

Parmi ces propositions, le président suggéra l'installation de plaques commémoratives, notamment celle située dans la salle des pas perdus à l'entrée de la Maison communale, et l'appellation d'une rue des Vétérans Coloniaux. Ces initiatives devaient coïncider avec la commémoration de la plantation d'un arbre du Centenaire dont la Ligue du Souvenir Congolais (LSC) avait pris la décision.

Les journées coloniales s'intégrèrent dans une logique d'enrichissement de l'œuvre coloniale au sein de la population belge. Par ailleurs, le roi Albert Ier encouragea la tenue de ces journées coloniales qui allaient permettre de susciter des vocations administratives, agricoles et techniques dont le Congo belge avait besoin. A noter que si l'état colonial en avait besoin, ceci ne se répercuta pas sur les populations colonisées.

Créée en 1929, sous l'impulsion de Henri Jaspas alors ministre des Colonies, la Ligue du Souvenir Congolais se donna comme objectif « de traduire les sentiments de la nation à l'égard des pionniers de l'œuvre africaine ». Autrement dit, il s'agit de célébrer, d'honorer les actes - alors décrits comme philanthropiques - des colons en colonie de diverses façons, notamment en les plébiscitant au travers de plaques, de noms de rues, de statues ou de monuments dans l'espace public.

Le terme « pionniers »

On remarquera très souvent sur les monuments en hommage aux colons de la période allant de 1876 à 1908 qu'ils sont très souvent décrits comme des « pionniers ». La langue

Avec la collaboration du Collectif Mémoire coloniale, de l'asbl Bakushinta, de l'asbl Change et du service Patrimoine et sites de la commune d'Andelrecht.

À l'initiative de Julien Miquet, Échevin des Relations Internationales, Avec le soutien de Fabrice Cumps, Bourgmestre, et des membres du Collège échevinal d'Andelrecht.

NL

De Koloniale Dagen

Op 9 juli 1930 stuurde de voorzitter van het plaatselijke Comité voor de Koloniale Dagen verschillende voorstellen naar de burgemeester van Anderlecht om de "pionniers" van het koloniale werk, dat zogezegd beschaving bracht en als filantropisch werd bestempeld, te herdenken.

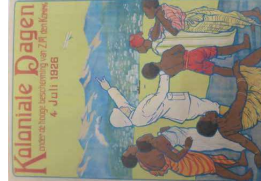
De voorzitter stelde onder meer voor om gedenkplaten te plaatsen, met name in de inkomhal van het gemeentehuis, en een straat te vernoemen naar de koloniale veteranen. Deze initiatieven moesten samenvallen met de herdenking van het planten van een honderdjarige boom, besloten door de Congolese herdenkingsliga.

De Koloniale dagen maakten deel uit van een campagne die het koloniale werk bij de Belgische bevolking moest verankeren. Bovendien moedigde Koning Albert I het behoud van deze koloniale dagen aan om de administratieve, landbouwkundige en technische beroepen waaraan Belgisch-Congo behoefte had, aantrekkelijker te maken. Er moest op gewezen worden dat, hoewel de koloniale staat dit nodig had, de gekoloniseerde bevolkingsgroepen hier geen vruchten van plukten.

Het belangrijkste doel dat werd aangevoerd om de koloniatemissie te rechtvaardigen was de Congolezen «beschaafd» te maken. Een eurocentrisch idee dat de superioriteit van de Europeanen, de kolonisten, over het Congolese volk, de gekoloniseerden, rechtvaardigde.

De Congolese herdenkingsliga werd opgericht in 1929 onder impuls van Henri Jaspas, toen minister van Koloniën, en had als doel om "de gevoelens van de natie jegens de pionniers van het Afrikaanse oever te vertalen". Het gaat er met andere woorden om het - destijds als filantropisch verschildende manieren te vieren en te eren, met name door middel van gedenkplaten, straatnamen, standbeelden of monumenten.

De Congolese herdenkingsliga werd opgericht in 1929 onder impuls van Henri Jaspas, toen minister van Koloniën, en had als doel om "de gevoelens van de natie jegens de pionniers van het Afrikaanse oever te vertalen". Het gaat er met andere woorden om het - destijds als filantropisch omschreven - werk van kolonialisten in de koloniën op verschillende manieren te vieren en te eren, met name door middel van gedenkplaten, straatnamen, standbeelden of monumenten.

Met de medewerking van het Collectief Koloniaal Gebeuren, Bakushinta vzw, Change vzw en de Dienst Patrimonium en Landschappen van de gemeente Anderlecht. Op initiatief van Julien Miquet, schepen van Internationale Betrekkingen, Met de steun van Fabrice Cumps, burgemeester, en de leden van het schepencollege van Anderlecht.

De term "pionniers"

Op de monumenten ter ere van de kolonialen uit de periode van 1876 tot 1908 wordt zeer vaak opgemerkt dat zij als "pionniers" worden omschreven. De Franse taal erkent dat een "pionier" twee betekenissen kan hebben: [1. mannelijk zelfstandig naamwoord: soldaat die grondwerk verricht... ; 2. (naar analogie) zelfstandig naamwoord en bijvoeglijk naamwoord: Een kolonist die zich op onbewoond land vestigt om het te ontginnen ... of Een persoon die als eerste iets onderneemt, die de weg wijst...].

Deze term is dus niet willekeurig gekozen; het verwijst naar een beeld geconstrueerd door koloniale propaganda dat van het "ontdekken" en "ontwikkelen" van zogenaamde onbewoonde gebieden.

De "Koloniale Veteranensquare"

In de zitting van 25 augustus 1930, heeft het college van Andelrecht besloten de naam "Koloniale Veteranensquare" te geven aan het plein dat is aangelegd op het kruispunt van de Gespstraat, de Demosthenesstraat, de Scheutlaan, de Léon Debatteylaan, de Maurice Herbetelaan en de Jules Graindorlaan.

De data die op de plaat vermeld staan, verwijzen naar de Leopoldiaanse periode, de eerste Europese expedities, waaronder die van Stanley die gefinancierd werd door Leopold II, wanneer de onafhankelijke staat Congo (onder de voogdij van Leopold II) door de Belgische Staat wordt overgenomen en een volwaardige kolonie wordt, genaamd Belgisch-Congo. Parallel aan deze nieuwe naam, besloot het college van Andelrecht een gedenksteen op te richten in de inkomhal van het gemeentehuis. Deze gedenksteen noemt 11 Andelrechtaren "die stierven voor de beschaving in Congo".

Hoewel dit "beschavingswerk" nog steeds wordt betwist en bediscussieerd onder de Belgische bevolking, zijn historici het er vandaag in ruime mate over eens dat dit werk eerder economisch dan filantropisch was. Het belangrijkste doel dat werd aangevoerd om de koloniatemissie te rechtvaardigen was immers de Congolezen "beschaafd" te maken. Een eurocentrisch idee dat de superioriteit van de Europeanen, de kolonisten, over het Congolese volk, de gekoloniseerden, rechtvaardigde. Dit argument wordt vaak aangevoerd om de organisatie van de kolonie, waar segregatie tussen blanken, zwarten en halfbloeden werd opgelegd, uit handen te geven.

Anderlecht

Plus d'infos ?

Sommeil!

Meer info?

Sommeil!

